

Sygn. akt VIII *Ua* 34/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca	Sędzia SO Grażyna Łazowska (spr.)
Sędziowie	Teresa Kalinka Patrycja Bogacińska-Piątek

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2020r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania P. P. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego A. P.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...)

o ustalenie niepełnosprawności

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 7 maja 2020r. **sygn. akt** VI U 210/18

oddala apelację.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek (-) sędzia SO Grażyna Łazowska (spr.) (-) sędzia Teresa Kalinka

Sygn. akt VIII *Ua* 34/20

UZASADNIENIE

A. P. jako przedstawiciel ustawy małoletniego P. P. domagała się zmiany zaskarżonego orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K. poprzez orzeczenie, że odwołujący wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

W uzasadnieniu wskazano, że odwołujący od wielu lat jest leczony i rehabilitowany w zakresie neurologicznym, ale także w zakresie posiadanego upośledzenia umysłowego i psychicznego potwierdzonego przez specjalistów w Poradni P. – Pedagogicznej w R. oraz Centrum (...) w K.. Odwołujący jest opóźniony w rozwoju co widać, dlatego chodzi do klasy integracyjnej szkoły podstawowej, korzystając z pomocy nauczyciela wspomagającego, jest dzieckiem, które nie posiada możliwości samodzielnego poruszania się w

miejscach publicznych - musi być zaprowadzany do szkoły i odbierany z niej. Ma również problemy z prawidłowością wykonywania czynności samoobsługowych takich jak np. ubieranie się, przygotowywanie sobie napoi i posiłku, mycie/kąpanie.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K. w odpowiedzi na odwołanie domagał się oddalenia odwołania podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonym orzeczeniu.

Wyrokiem z 7 maja 2020r. sygn. akt VI U 210/18 Sąd Rejonowy w Gliwicach VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył co następuje:

Orzeczeniem z 23 stycznia 2018r. Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w R. zaliczył małoletniego odwołującego do osób niepełnosprawnych wskazując, że niepełnosprawność trwa od wieku niemowlęcego do 31 stycznia 2019r. Jako symbol przyczyny niepełnosprawności wskazano 10-N. W orzeczeniu podano także, że odwołujący wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz że wymaga konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Przedstawiciel ustawowy małoletniego odwołującego A. P. wniosła odwołanie od w/w orzeczenia domagając się wskazania w orzeczeniu symboli niepełnosprawności 01-U oraz 02-P, jak było to wskazane w poprzednim orzeczeniu z 17 grudnia 2013r.

Zaskarżonym orzeczeniem z 26 marca 2018r. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K. uchylił w części zaskarżone orzeczenie i orzekł, że symbole niepełnosprawności małoletniego odwołującego to 01-U oraz 10-N. W punkcie 7 orzeczenia wskazano, że odwołujący nie wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych psychologa i psychiatry oraz neurologa na okoliczność ustalenia, jaki jest symbol przyczyny niepełnosprawności małoletniego odwołującego, czy małoletni odwołujący wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, a jeśli tak to na jaki okres (do jakiej daty).

Biegłe sądowe psychiatra, specjalista psychiatra (...) oraz psycholog L. B. rozpoznały u odwołującego upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim oraz specyficzne zaburzenia funkcji motorycznych. Z uwagi na zdiagnozowane zaburzenia odwołujący zdaniem biegłych wymaga systematycznych oddziaływań terapeutycznych oraz pozostawania pod kontrolą poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży co sprawia, że wymaga większego zaangażowania i współudziału opiekunów w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, niż dziecko zdrowe w jego wieku – tak więc- jak podano w opinii - w sposób prawidłowy i zgodny z obowiązującymi przepisami odwołujący został zaliczony do osób niepełnosprawnych. Biegłe jako symbol niepełnosprawności wskazały 01-U oraz zaznaczyły, że w ich opinii odwołujący nie wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Biegła specjalista pediatra i specjalista neurologii dziecięcej E. R., rozpoznała u odwołującego upośledzenie intelektualne w stopniu lekkim, zaburzenia integracji sensorycznej oraz wadę postawy i stwierdziła, że odwołujący jest osobą niepełnosprawną – z tego powodu wymaga konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Odwołujący wymaga pomocy osób trzecich, jednak nie wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Biegłe psycholog kliniczny G. H. oraz specjalista psychiatrii dzieci

i młodzieży D. Ż. rozpoznały u odwołującego upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, wadę postawy oraz zaburzenia integracji sensorycznej. Odwołujący jest osobą niepełnosprawną, a symbol niepełnosprawności to 01-U, 10-N. Ze względu

na zaburzenia odwołujący wymaga systematycznych oddziaływań terapeutycznych oraz pozostawania pod kontrolą pod kontrolą poradni zdrowia psychicznego dla dzieci

i młodzieży i stąd konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji. Odwołujący wymaga pomocy osób trzecich, jednak

nie wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

W opinii uzupełniającej biegłe wskazały, że nie stwierdziły u odwołującego niezdolności do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, takich jak samoobsługa, samodzielne poruszanie się czy komunikowanie się z otoczeniem. Małoletni odwołujący większość czynności samoobsługowych opanował, a pozostałe wykonuje pod nadzorem opiekuna. Natomiast wspomniany nadzór opiekuna ma charakter częściowy i polega

na przypominaniu, nadzorze i instruowaniu. Chłopiec komunikuje się z rówieśnikami

i z rodziną. Wymaga zaangażowania opiekunów w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji w sposób przewyższający dziecko zdrowe, w związku z tym prawidłowo został zaliczony

do osób niepełnosprawnych. Wymaga też systematycznych oddziaływań terapeutycznych. Nie wymaga jednak konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby

w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Sąd Rejonowy w całości podzielił wnioski zawarte w opiniach biegłych. Opinie

są rzetelne i wyczerpujące, należycie uzasadnione oraz sporządzone zgodnie z tezą dowodową. Wnioski w nich zawarte – jednoznacznie sformułowane - zostały przedstawione nie tylko na podstawie analizy akt sprawy, ale również badania psychologiczno-psychiatrycznego małoletniego P. P.. Przebieg badań oraz ich wyniki zostały przedstawione w opiniach. Brak jest zatem jakichkolwiek podstaw do ich kwestionowania.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach wyrażonym w wyroku z dnia 25 czerwca 2009 roku (V ACA 139/09, LEX nr 551993) opinia biegłego podlega ocenie Sądu z uwzględnieniem kryteriów oceny tego rodzaju dowodu, takich jak poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii sposób motywowania sformułowanego stanowiska, stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej.

Sąd Rejonowy stwierdził, że odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie. Wskazał, że biorąc pod uwagę treść zaskarżonego orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Sprawy Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K. oraz zakres żądania jego zmiany, istota niniejszej sprawy sprowadzała się do rozstrzygnięcia kwestii wymagającej wiadomości specjalnych, tzn. czy biorąc pod uwagę niepełnosprawność małoletniego odwołującego oraz jej konsekwencje dla jego funkcjonowania, odwołujący wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku

ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że małoletni odwołujący nie wymaga stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku

ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Małoletni odwołujący jest bowiem względnie samodzielny w czynnościach samoobsługowych, a konieczna pomoc – jak podały biegłe w wydanych opiniach – ma charakter częściowy i polega głównie

na instruowaniu, przypominaniu i nadzorze. Odwołujący wymaga wprawdzie zaangażowania opiekunów w proces leczenia, rehabilitacji i edukacji w sposób przewyższający dziecko zdrowe, ale w związku z tym został zaliczony do osób niepełnosprawnych oraz ustalono,

ze wymaga stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

W zakresie poczynienia ustaleń w sprawie co do zasady konieczny jest dowód

z opinii biegłych. W takim wypadku Sąd nie może czynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym (zob. wyrok SA w Szczecinie z 15 października 2013r., sygn. akt III AUa 299/13).

Sąd w pełni zaaprobował stanowisko wyrażone w opinii głównej oraz w opinii uzupełniającej biegłych, a twierdzenia przyjął za własne.

Wskazuje się, że zgodnie z art. 138 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego (dalej: k.p.a.) organ odwoławczy (w niniejszej sprawie – Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K.) wydaje decyzję, w której:

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję albo
- 2) uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję - umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części, albo
- 3) umarza postępowanie odwoławcze.

Mając na uwadze powyższe pozwany rozpoznając odwołanie przedstawiciela ustawowego małoletniego odwołującego od orzeczenia Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w R. mógł zatem uchylić rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 7 tego orzeczenia i orzec co do istoty sprawy, co też uczynił.

W świetle powyższego, na podstawie art. art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Du. U. z 2020r. poz. 426), § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 1 lutego 2002r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz.U. z 2002r., Nr 17, poz. 162 ze zm.) na mocy art. 477(14) § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie od zaskarżonego orzeczenia, nie stwierdzając podstaw do jego zmiany.

W apelacji od wyroku przedstawiciel ustawowy małoletniego odwołującego wniósł o zaliczenie P. P. do osób niepełnosprawnych wymagającego stałej opieki i nadzoru w samodzielnej egzystencji.

W uzasadnieniu apelujący wskazał, że P. P. od wielu lat jest leczony i rehabilitowany w zakresie neurologicznym oraz w zakresie posiadanego upośledzenia umysłowego i psychicznego potwierdzonego przez specjalistów w Poradni P.-Pedagogicznej w R. oraz Centrum (...) w K.. Dziecko jest opóźnione w rozwoju co widać, dlatego chodzi do Szkoły Podstawowej i uczy się w klasie integracyjnej, gdzie korzysta z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz pomocy pedagogicznej. W znaczny sposób jak na swój wiek jest osobą niesamodzielną potrzebującą pomocy osób dorosłych.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja odwołującego nie zasługuje na uwzględnienie, nie zawiera bowiem jakichkolwiek argumentów, które mogłyby skutecznie podważyć ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy.

Zaskarżone orzeczenie jest trafne i zyskuje pełną aprobatę Sądu Okręgowego.

Sąd Rejonowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego i oceny prawnej, a rozstrzygnięcie swoje również prawidłowo i wyczerpująco uzasadnił.

Sąd Okręgowy w pełni podzielił ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd Rejonowy uznając, że nie przekracza ona granic swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art.233 k.p.c. i ostatecznie przyjął ją za własną.

Wskazać należy, że w myśl utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, jeżeli uzasadnienie orzeczenia pierwszoinstancyjnego sporządzonego zgodnie z wymaganiami art.328§2 k.p.c. spotyka się z pełną aprobatą sądu drugiej instancji to wystarczy,

że da on temu wyraz w treści uzasadnienia swego orzeczenia, bez powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych i wnioskowań prawniczych zawartych w motywach zaskarżonego orzeczenia.

Zgodnie z art. 4a ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz. U.2019. poz. 1172) osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Na podstawie § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 1 lutego 2002r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz.U. z 2002 roku, Nr 17, poz. 162 ze zm.) oceny niepełnosprawności u osoby w wieku do 16 roku życia dokonuje się na podstawie następujących kryteriów:

1. przewidywanego okresu trwania upośledzenia stanu zdrowia z powodu stanów chorobowych, o których mowa w § 2, przekraczającego 12 miesięcy,
2. niezdolności do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, takich jak: samoobsługa, samodzielne poruszanie się, komunikowanie z otoczeniem, powodującej konieczność zapewnienia stałej opieki lub pomocy, w sposób przewyższający zakres opieki nad zdrowym dzieckiem w danym wieku, albo
3. znacznego zaburzenia funkcjonowania organizmu, wymagającego systematycznych i częstych zabiegów leczniczych i rehabilitacyjnych w domu i poza domem.

W myśl z kolei art. 6b ust. 3 pkt 7 ww. ustawy, w orzeczeniu powiatowego zespołu, poza ustaleniem niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, powinny być zawarte wskazania dotyczące w szczególności: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Zdaniem Sądu Okręgowego przeprowadzone przed Sądem I instancji postępowanie dowodowe w sposób nie budzący żadnych wątpliwości wykazało, że brak jest podstaw do uznania, że odwołujący P. P. wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Takie stanowisko zajęły wypowiadające się w sprawie biegłe z zakresu psychiatrii oraz psychologii, a także neurologii, które zgodnie stwierdziły, że małoletni odwołujący większość czynności samoobsługowych opanował, a pozostałe czynności wykonuje pod nadzorem opiekuna, który to nadzór polega na przypominaniu, kontrolowaniu, instruowaniu.

Sąd Rejonowy słusznie podzielił opinie biegłych uznając je za miarodajne w sprawie, gdyż były one rzeczowe, zostały wydane w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, adekwatną do dolegliwości na jakie cierpi odwołujący, na podstawie badania przedmiotowego odwołującego i z uwzględnieniem dokumentacji medycznej, a także wywiadu zebranego od opiekuna małoletniego, zostały logicznie i przekonująco uzasadnione. W takiej sytuacji Sąd Okręgowy uznał, że brak było jakichkolwiek podstaw do ich kwestionowania.

Apelujący nie przedstawił żadnych dowodów i argumentów medycznych pozwalających uznać, iż dokonana przez biegłych, głównie psychiatrów i psychologów, ocena stanu zdrowia jest rażąco błędna, a podniósł okoliczności, które były już brane pod uwagę przez biegłych wypowiadających się w sprawie. Należy zauważyć, że w utrwalonej praktyce

orzecniczej sądów przyjęto, iż strona chcąc podważyć wartość dowodową opinii biegłego sądowego winna przytoczyć rzeczowe argumenty uzasadniające jej twierdzenia. Jest to związane ze szczególnym charakterem tego dowodu, albowiem biegli w odróżnieniu od świadków, czy stron nie komunikują w postępowaniu swej wiedzy i spostrzeżeń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, lecz przy wykorzystaniu swojej wiedzy zawodowej i naukowej, czyli wiadomości specjalnych wykraczających poza zasób wiedzy przeciętnie wykształconego człowieka, sporządzają opinię w zakresie objętym tezą dowodową w celu ułatwienia oceny faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 29 października 2013r., sygn. akt III AUa 293/13 LEX nr (...)).

Subiektywne stanowisko skarżącego o innej aniżeli przyjął Sąd wadze tego dowodu nie jest wystarczające do podważenia dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny i jako takie nie może wywołać skutku w postaci zmiany zaskarżonego wyroku, bądź jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Należy nadto zauważyć, że postępowanie przeprowadzone przed Sądem Rejonowym było dość obszerne, bo w sprawie wypowiedziało się pięciu biegłych sądowych, sporządzone zostały trzy opinie główne i jedna opinia uzupełniająca, w której biegłe ustosunkowały się do zarzutów odwołującego. Wszystkie te opinie, zgodne ze sobą, pozwoliły na kompleksowe i wszechstronne rozpoznanie sprawy.

Reasumując, Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy i w konsekwencji tego na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację odwołującego jako bezzasadną.

(-) Sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek (-) Sędzia Grażyna Łazowska Sędzia (-) Teresa Kalinka